

Datatalouskysely opettajille 2021

Tulosyhteenveto

25.8.2021 | Taloustutkimus Oy | Tuomo Turja & Sakari Sandqvist

Tutkimuksen toteutus

- Tutkimuksen on toteuttanut Taloustutkimus Oy Sitran toimeksiannosta. Opetushallitus ja Opettajien ammattijärjestö OAJ olivat yhteistyössä mukana.
- Tutkimuksessa selvitetään ensimmäisen ja toisen asteen opettajien datatalouteen liittyviä asenteita ja osaamista.
- Tutkimukseen osallistui yhteensä 210 vastaajaa.
- Tutkimus toteutettiin internet-kyselynä Taloustutkimuksen Askia-alustalla. Kyselykutsua jaettiin Opettajien ammattijärjestön OAJ:n, Opetushallituksen ja Sitran kautta. Tutkimuskutsu lähetettiin myös Taloustutkimuksen internet-paneelissa oleville opettajajäsenille.
- Tiedonkeruu toteutettiin 31.3.2021–5.5.2021.
- Päätulokset on koottu tähän raporttiin.
- Taloustutkimuksessa tutkimusprojektin vastuulliset tutkijat ovat Tuomo Turja ja Sakari Sandqvist. Yhteystiedot: etunimi.sukunimi@taloustutkimus.fi / 010 7585 11.

AINEISTON RAKENNE

	%	Kaikki vastaajat, n=210
SUKUPUOLI		
Mies		34
Nainen		62
En halua sanoa		4
KOULUTUSASTE JA ROOLI		
Perusopetus 1-6 opettaja		20
Perusopetus 1-6 (apulais)rehtori		2
Perusopetus 7-9 opettaja		22
Perusopetus 7-9 (apulais)rehtori		0
Perusopetus 1-9 opettaja		4
Perusopetus 1-9 (apulais)rehtori		0
Lisäopetus (ns. 10 luokka)		0
Ammatillisen koulutuksen opettaja		28
Ammatillinen (apulais)rehtori		0
Lukio opettaja		20
Lukio (apulais)rehtori		2
TYÖSKENNELLYT ALALLA		
Alle 2 vuotta		2
2-5 vuotta		8
5-9 vuotta		11
Yli 10 vuotta		79

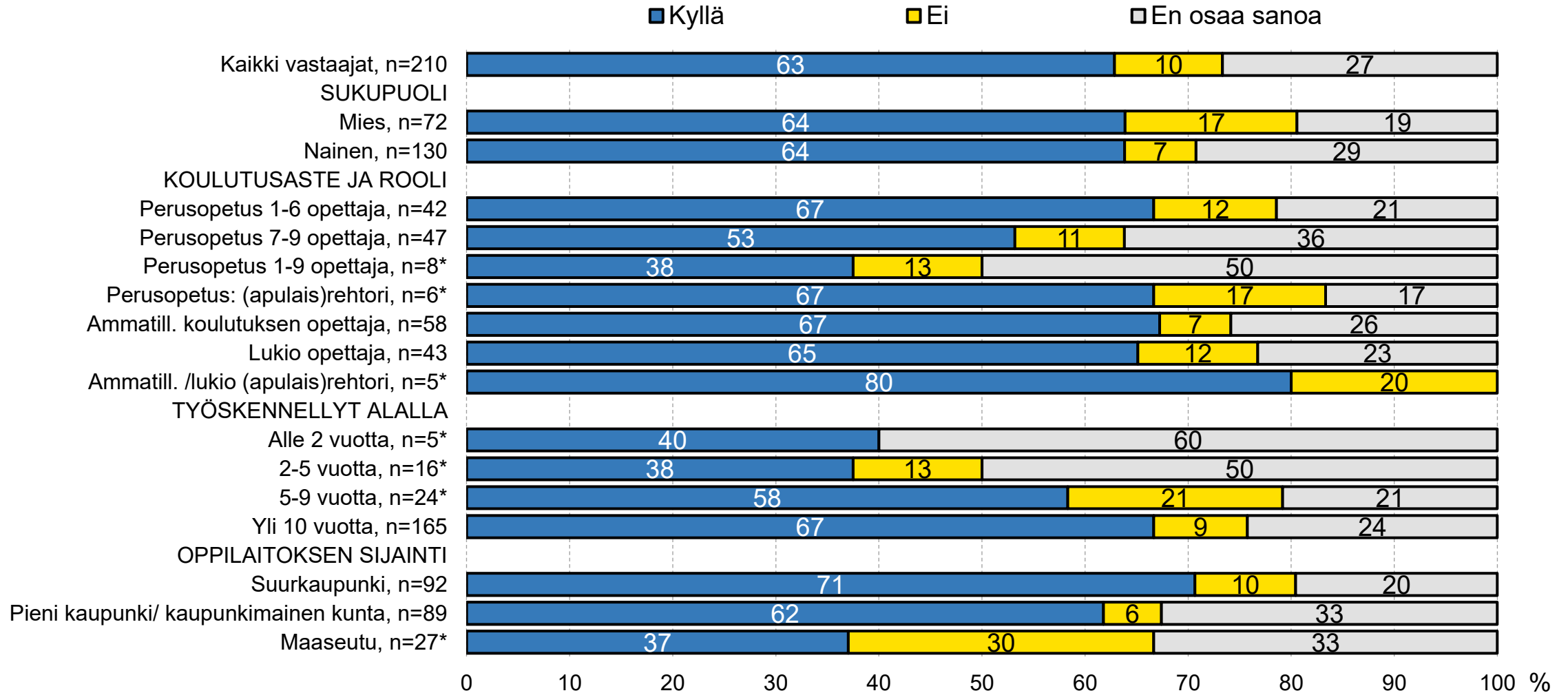
n=kaikki vastaajat

	%	Kaikki vastaajat, n=210
OPPILAITOKSEN SIJAINTI		
Suurkaupunki		44
Pieni kaupunki/ kaupunkimainen		42
Maaseutu		13
En osaa sanoa		1
OPPILAITOKSEN SIJAINTI (MAAKUNTA)		
Etelä-Karjala		1
Etelä-Pohjanmaa		2
Etelä-Savo		6
Häme		1
Kainuu		1
Keski-Pohjanmaa		1
Keski-Suomi		1
Kymenlaakso		1
Lappi		5
Pirkanmaa		11
Pohjanmaa		0
Pohjois-Karjala		0
Pohjois-Pohjanmaa		6
Pohjois-Savo		6
Päijät-Häme		2
Satakunta		6
Uusimaa		40
Varsinais-Suomi		7

- 40 % vastauksista tuli Uudeltamaalta ja 11 % Pirkanmaalta.
- 62 % vastaajista oli naisia.
- 79 % on työskennellyt alalla yli 10 vuotta.
- 13 % työskentelee maaseudulla olevassa koulussa tai oppilaitoksessa.

STRATEGISET TAVOITTEET DIGITAALISUUDELLE

63 % vastaajista kertoi koulussa/oppilaitoksessa olevan strategiset tavoitteet digitalisuudelle.
Maaseutukouluissa luku vastaavasti vain 37 %.

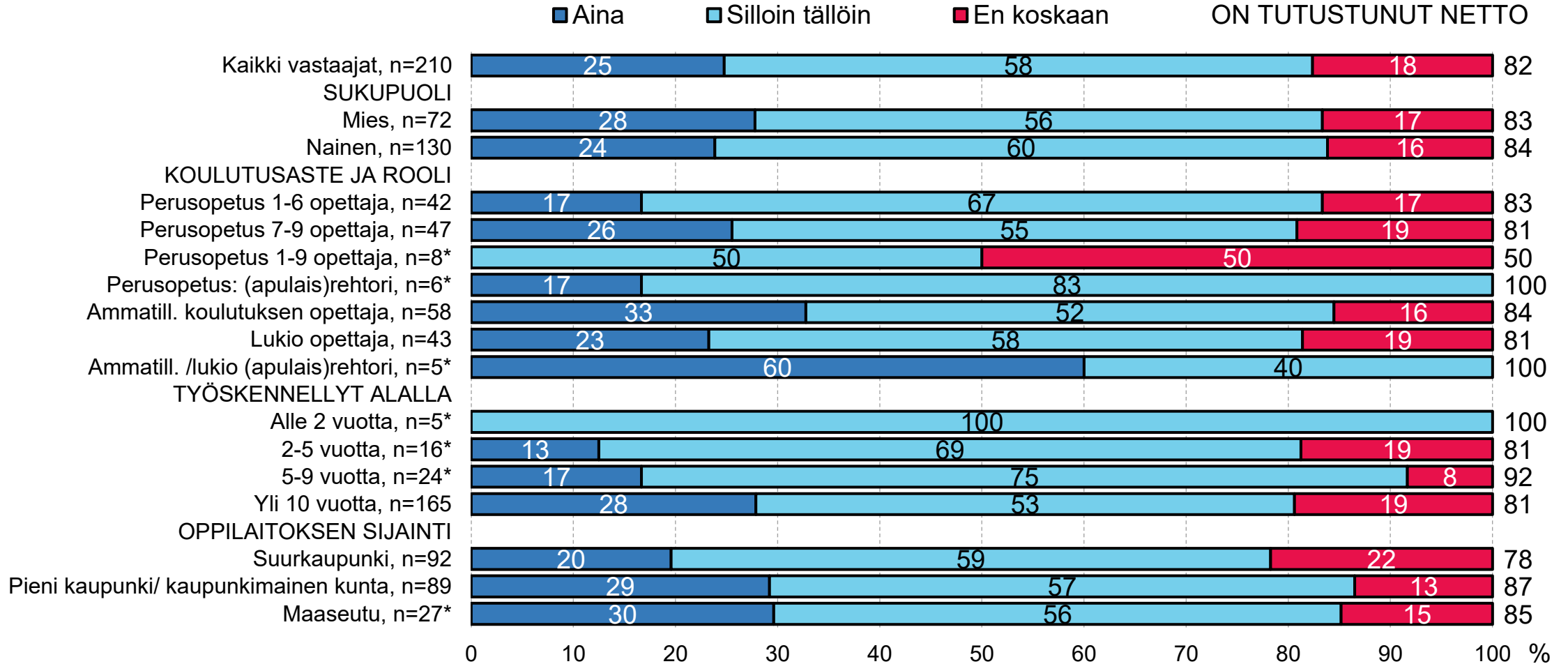

Onko koulussasi/oppilaitoksessasi asetettu strategisia tavoitteita digitalisuuteen?

n=kaikki vastaajat

DIGITAALISTEN PALVELUJEN KÄYTTÖEHDOT KOULUTYÖSSÄ

83 % vastaajista tutustuu koulutyössä käyttämiensä digitaalisten palvelujen käyttöehtoihin aina tai silloin tällöin.

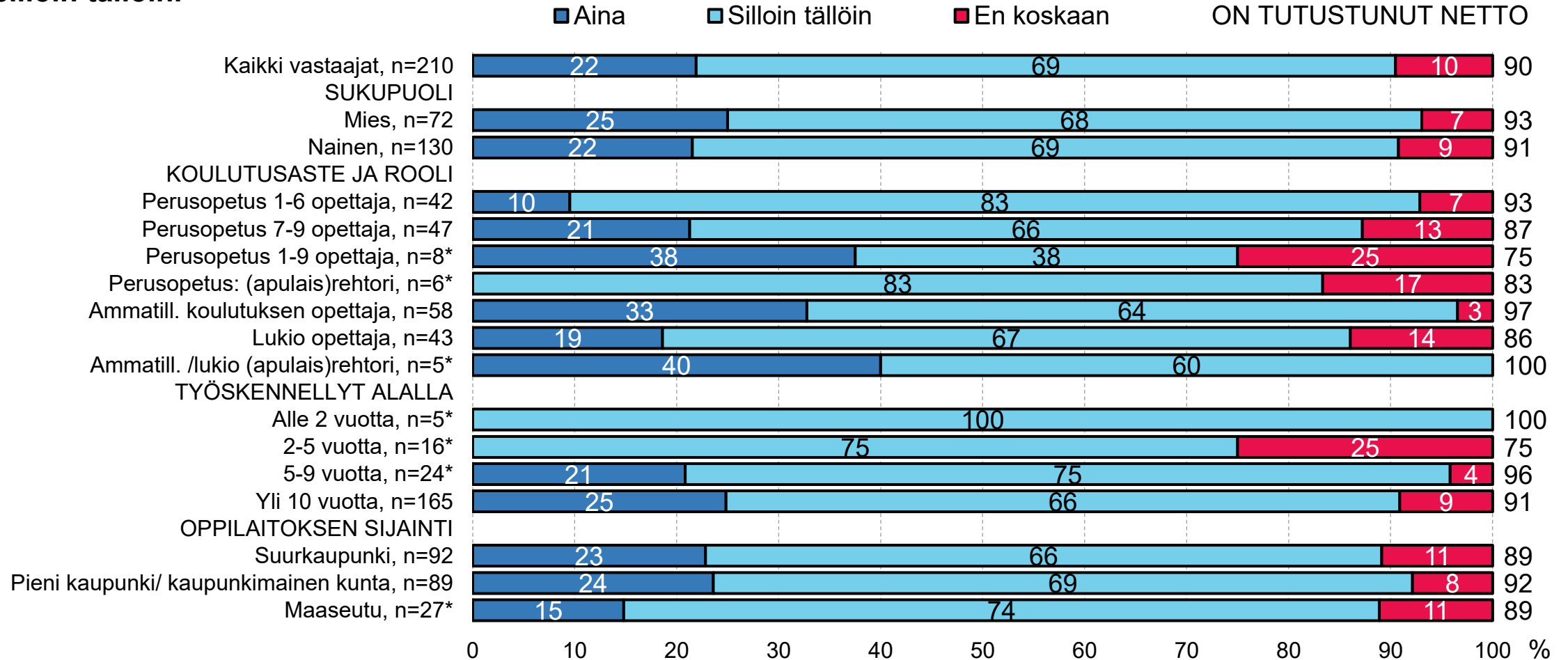

Tutustutko yleensä käyttämiesi digitaalisten palvelujen käyttöehtoihin? Koulutyössä

n=kaikki vastaajat

DIGITAALISTEN PALVELUJEN KÄYTTÖEHDOT YKSITYISELÄMÄSSÄ

90 % vastaajista tutustuu yksityiselämässä käyttämiensä digitaalisten palvelujen käyttöehtoihin aina tai silloin tällöin.

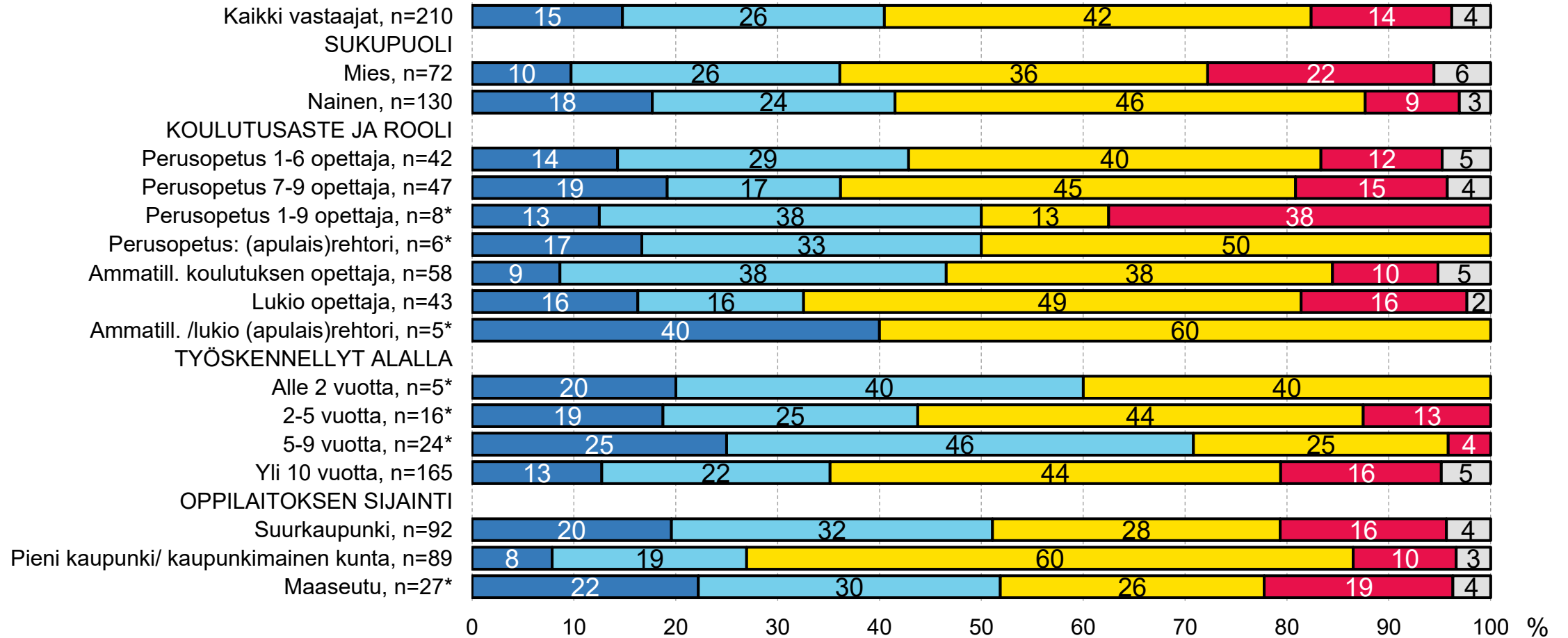
Tutustutko yleensä käyttämiesi digitaalisten palvelujen käyttöehtoihin? Yksityiselämässä

n=kaikki vastaajat

YKSITYISASETUSTEN MUUTTAMINEN 1/2

82 % vastaajista on muuttanut yksityisyysasetuksia kaikkiin, useimpiin tai joihinkin käyttämiinsä digitaalisiin palveluihin.

■ Kaikkiin tai lähes kaikkiin sovelluksiin/palveluihin
 ■ Useimpiin sovelluksiin/palveluihin
 ■ Joihinkin sovelluksiin/palveluihin
 ■ Ei ole muuttanut asetuksia
 ■ Ei tiennyt, että asetuksia voi muuttaa

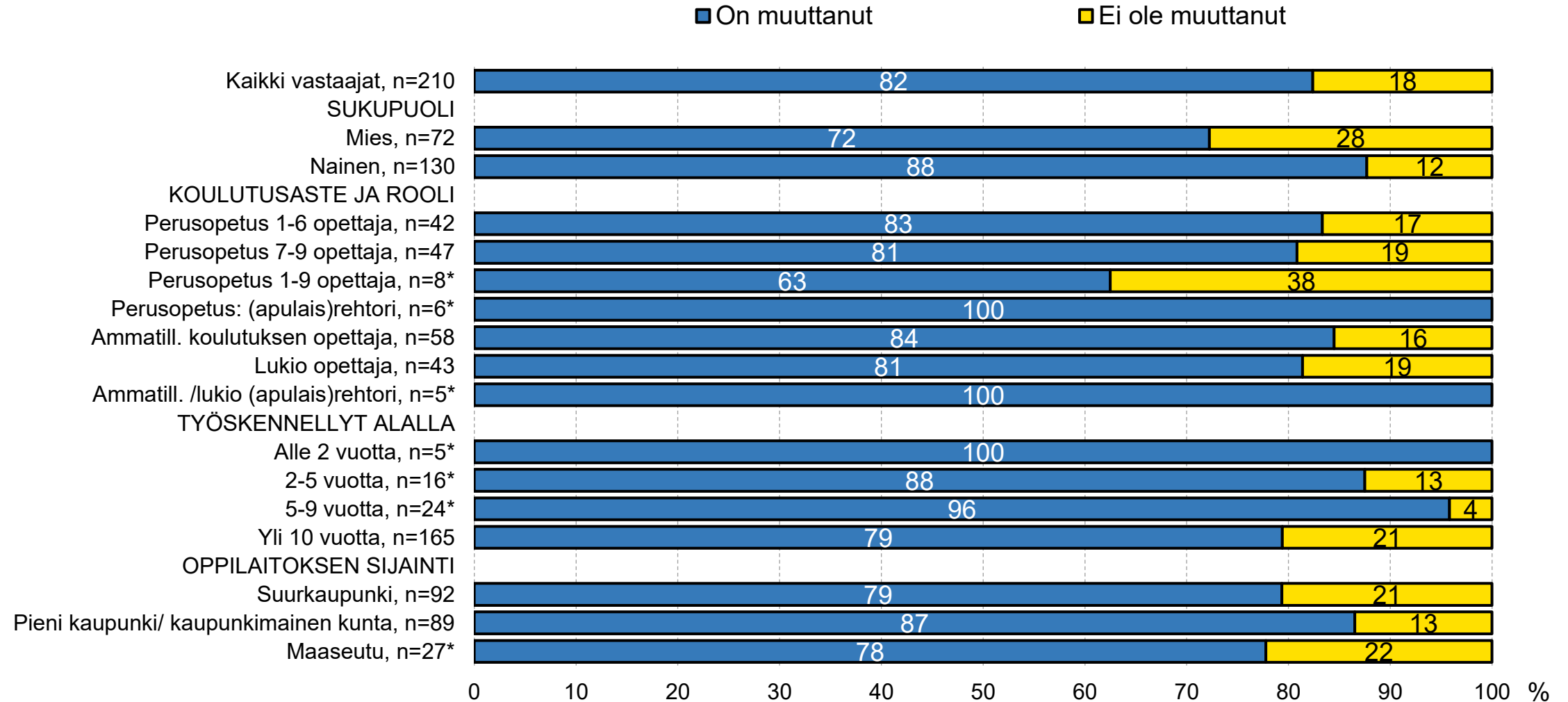

Oletko muuttanut yksityisyysasetuksia palveluissa, joita käytät?

n=kaikki vastaajat

YKSITYISASETUSTEN MUUTTAMINEN 2/2

Kaikki rehtorit tai apulaisrehtorit sekä alle 2 vuotta opettajina toimineet ovat muuttaneet yksityisasetuksia käyttämissään digitaalisissa palveluissa.

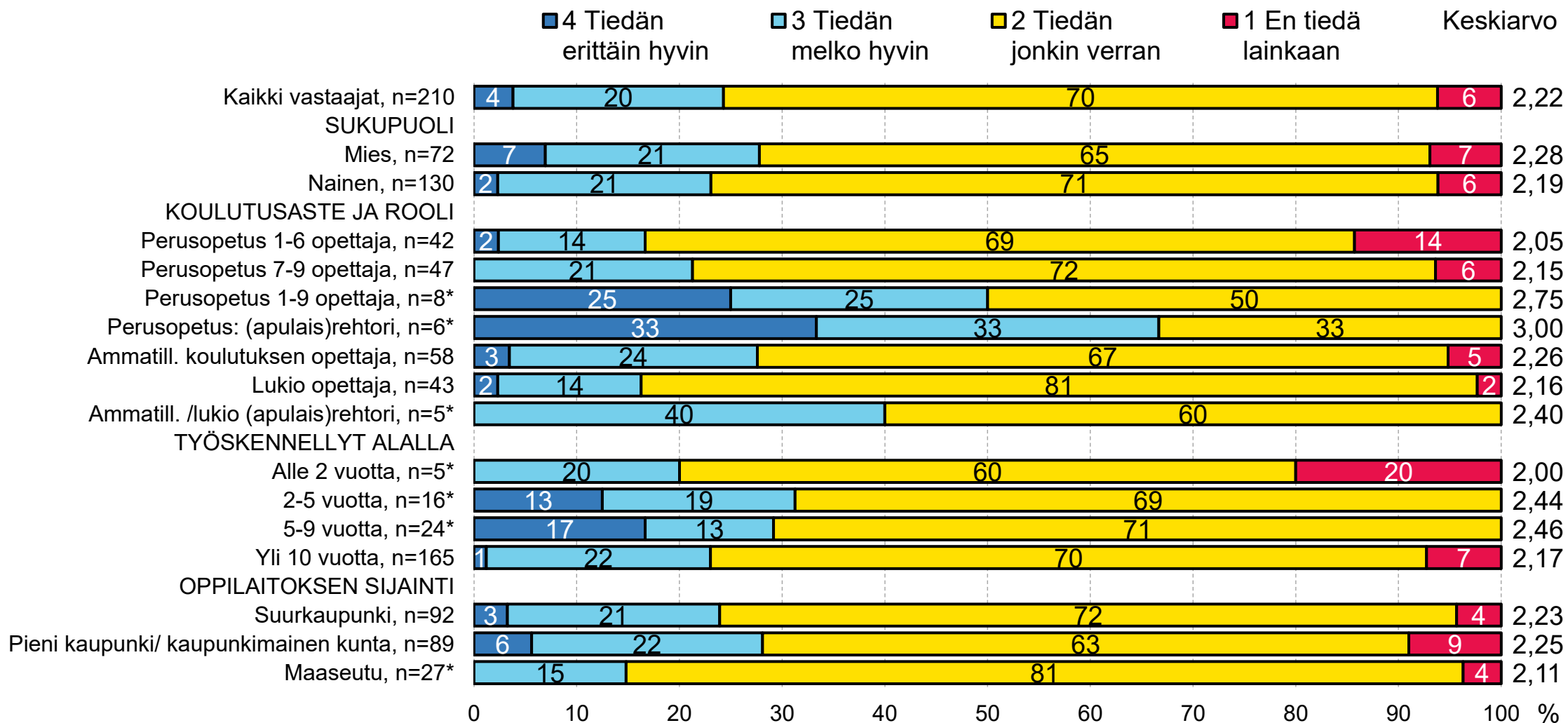
Oletko muuttanut yksityisasetuksia palveluissa, joita käytät?

n=kaikki vastaajat

DATAN HYÖDYNTÄMINEN

24 % vastaajista tietää erittäin hyvin tai melko hyvin, miten palvelut keräävät ja hyödyntävät dataa.

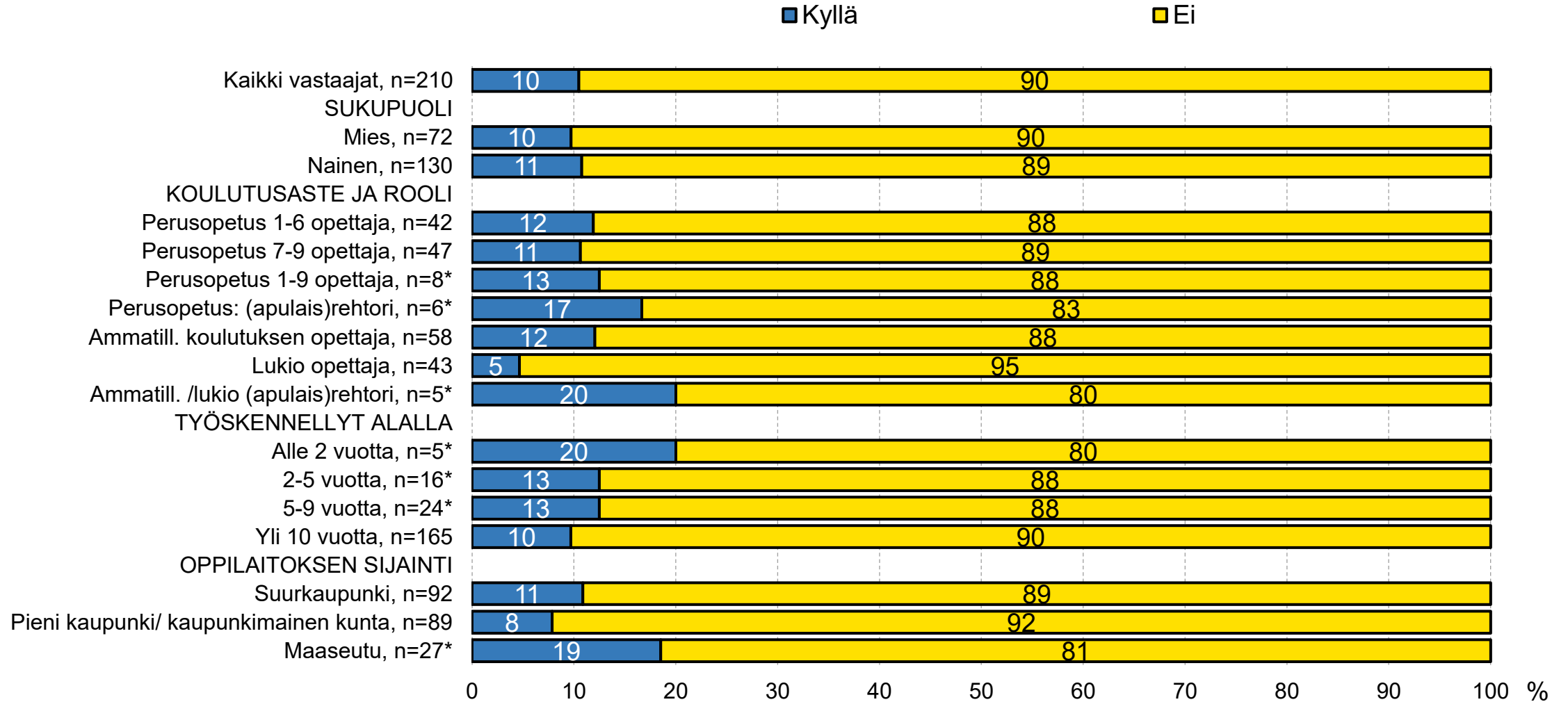

Tiedätkö, miten käyttämäsi palvelut keräävät ja hyödyntävät dataasi?

n=kaikki vastaajat

GDPR-OIKEUKSIEN HYÖDYNTÄMINEN

10 % vastaajista on hyödyntänyt yleisen tietosuoja-asetuksen antamia oikeuksiaan.

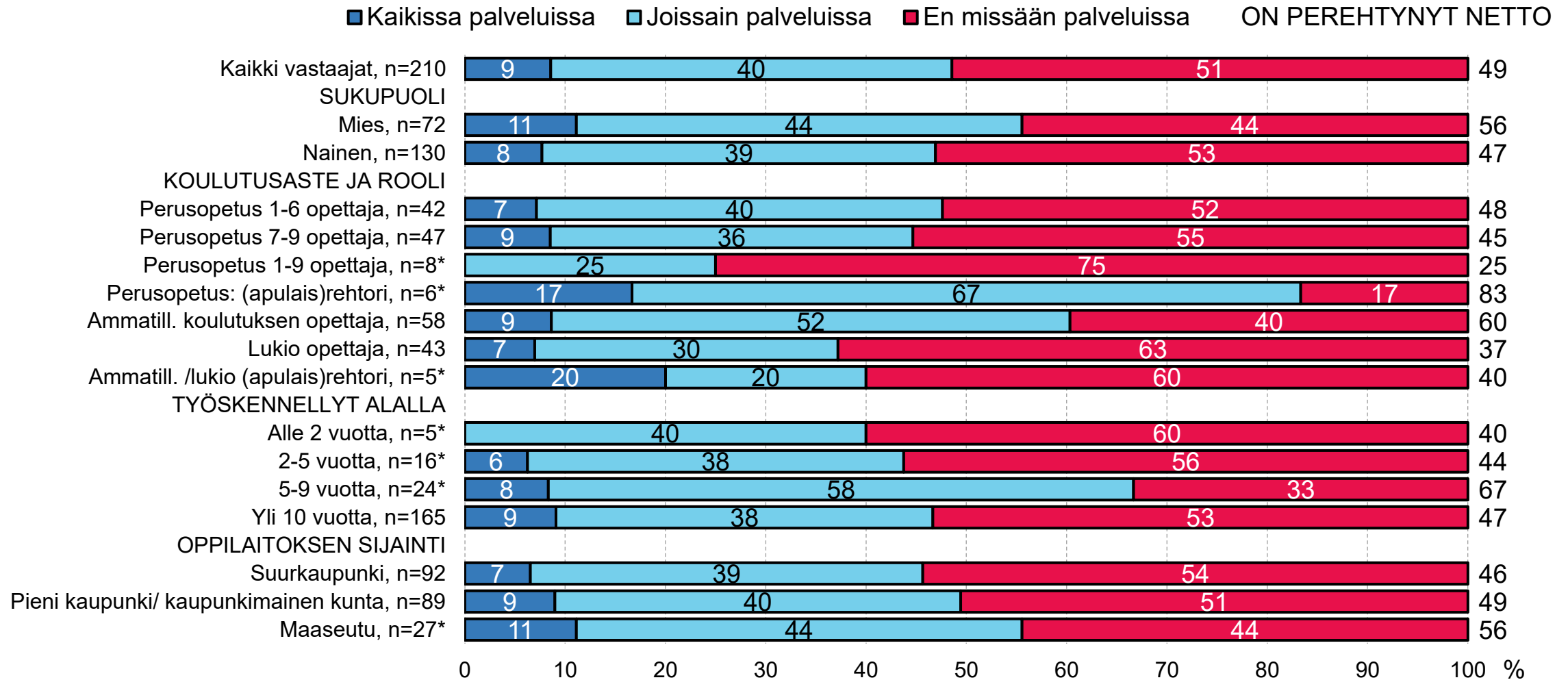

Oletko hyödyntänyt yleiseen tietosuoja-asetukseen (GDPR) liittyviä oikeuksiasi? Esim. Oletko pyytänyt nähdä, mitä dataa sinusta on kertynyt palveluntarjoajalle tai oletko pyytänyt tuhoamaan sinusta kertynyttä dataa?

n=kaikki vastaajat

KOULUISSA/OPPILAITOKSISSA KERÄTTY DATA

49 % vastaajista on perehtynyt siihen, miten koulussa tai oppilaitoksessa käytetyt palvelut keräävät dataa oppilaista.

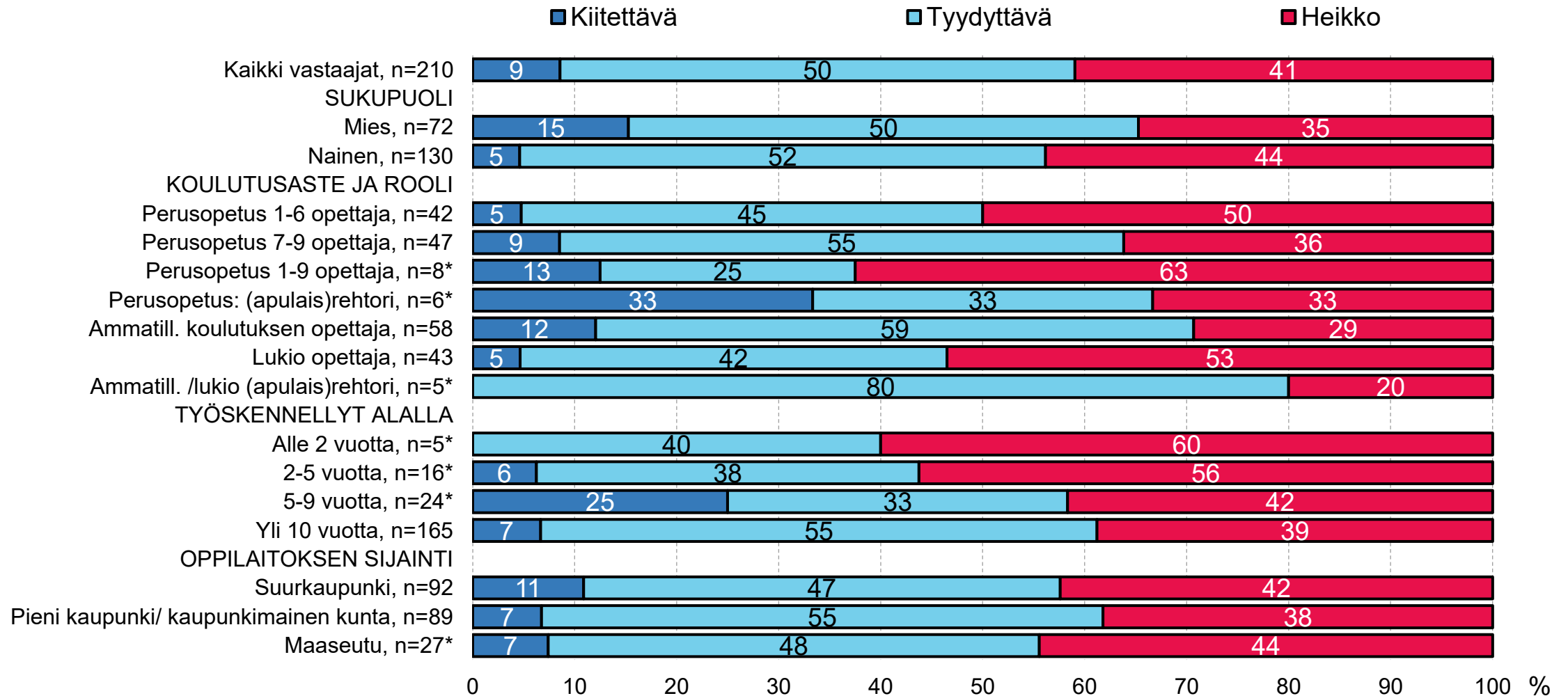

Oletko perehtynyt siihen, miten koulussa/oppilaitoksessa käyttämäsi palvelut keräävät dataa oppilaistasi?

n=kaikki vastaajat

DATATALOUSTAIDOT

59 % vastaajista arvioi omat datataloustaitonsa kiitettäväksi tai tyydyttäväksi.

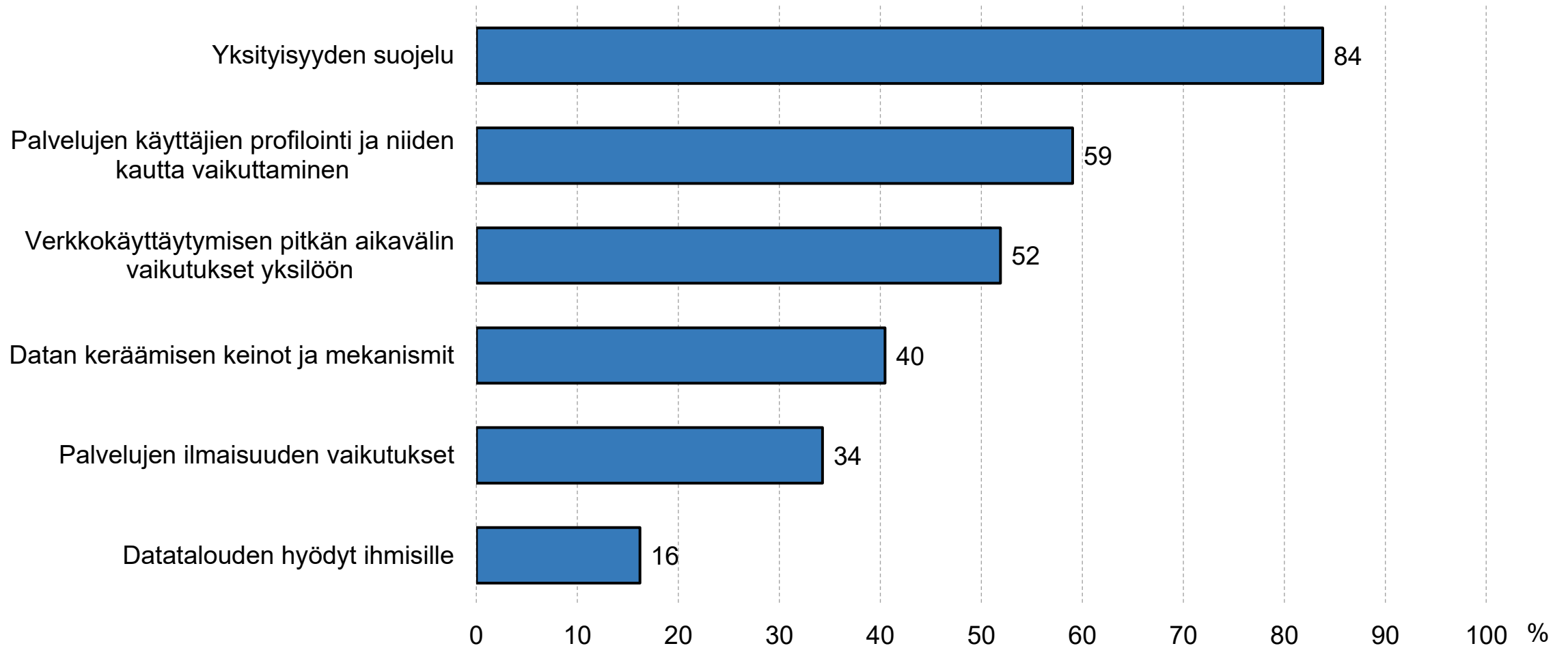
Miten arvioisit datataloustaitojasi? (Datatalous on talouden osa-alue, jossa liiketoimintamalli perustuu käyttäjistä kerätyn datan hyödyntämiseen ja käyttöön eri tavoin.)

n=kaikki vastaajat

OPPIJAT TARVITSEVAT LISÄÄ TIETOA JA TUKEA DATATALOUDESTA

Yksityisyyden suojele, profilointi ja verkkokäyttämisen pitkän aikavälin vaikutukset yksilöön nousivat etusijalle aiheista, joita kouluissa pitäisi enemmän opettaa.

■ Kaikki vastaajat, n=210

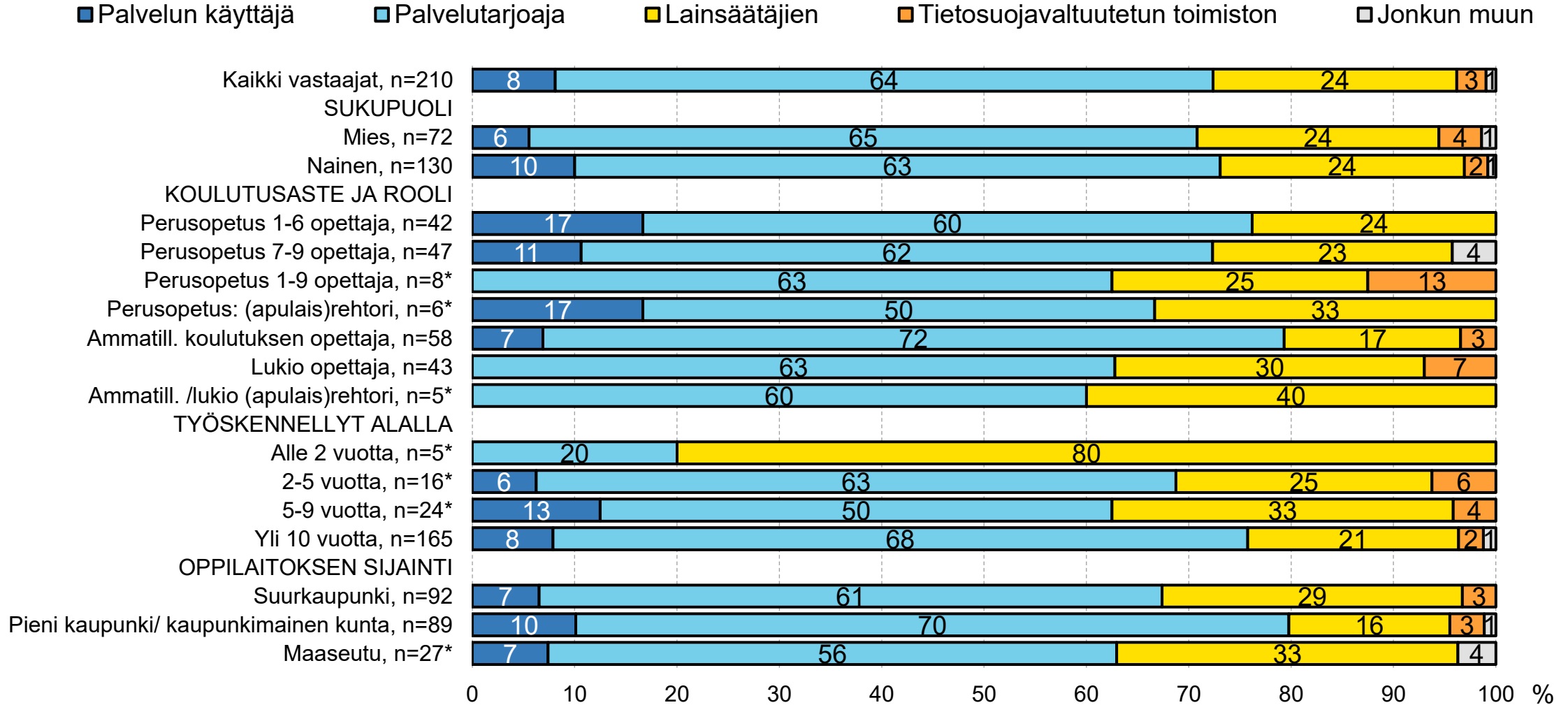

Missä datatalouden osa-alueissa oppijat tarvitsevat lisää tietoa ja tukea? Valitse 3 tärkeintä

n=kaikki vastaajat

YKSITYISYYDEN SUOJAAMISEN VASTUU

Vastaajat kokevat, että yksityisyyden suojaamisen tulisi olla pääasiassa palveluntarjoajan vastuulla.

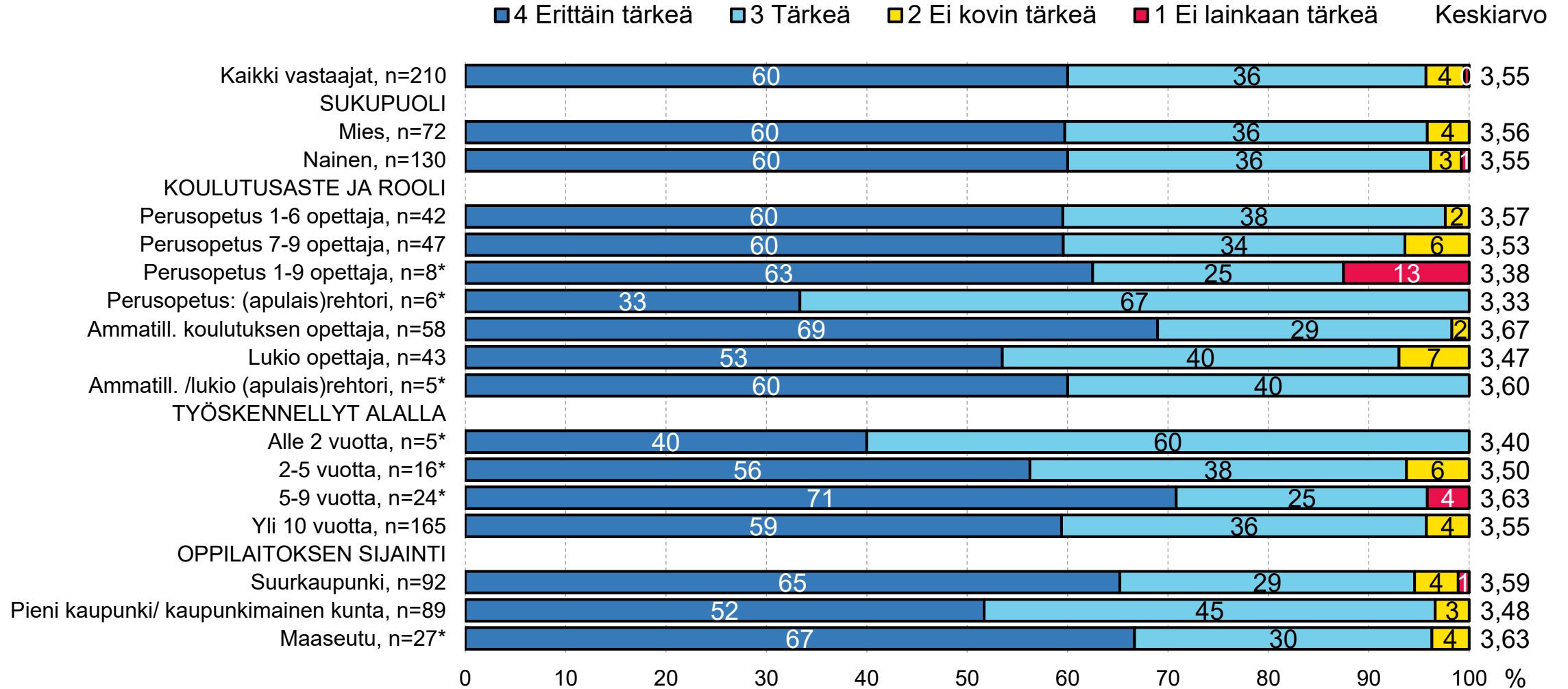

Kenen vastuulla käyttäjien yksityisyyden suojaamisen tulisi ensisijaisesti olla?

n=kaikki vastaajat

YKSITYISYYDEN TÄRKEYS PALVELUISSA

Lähes kaikki vastaajat pitivät yksityisyyttä digitaalisissa palveluissa erittäin tärkeänä tai tärkeänä.

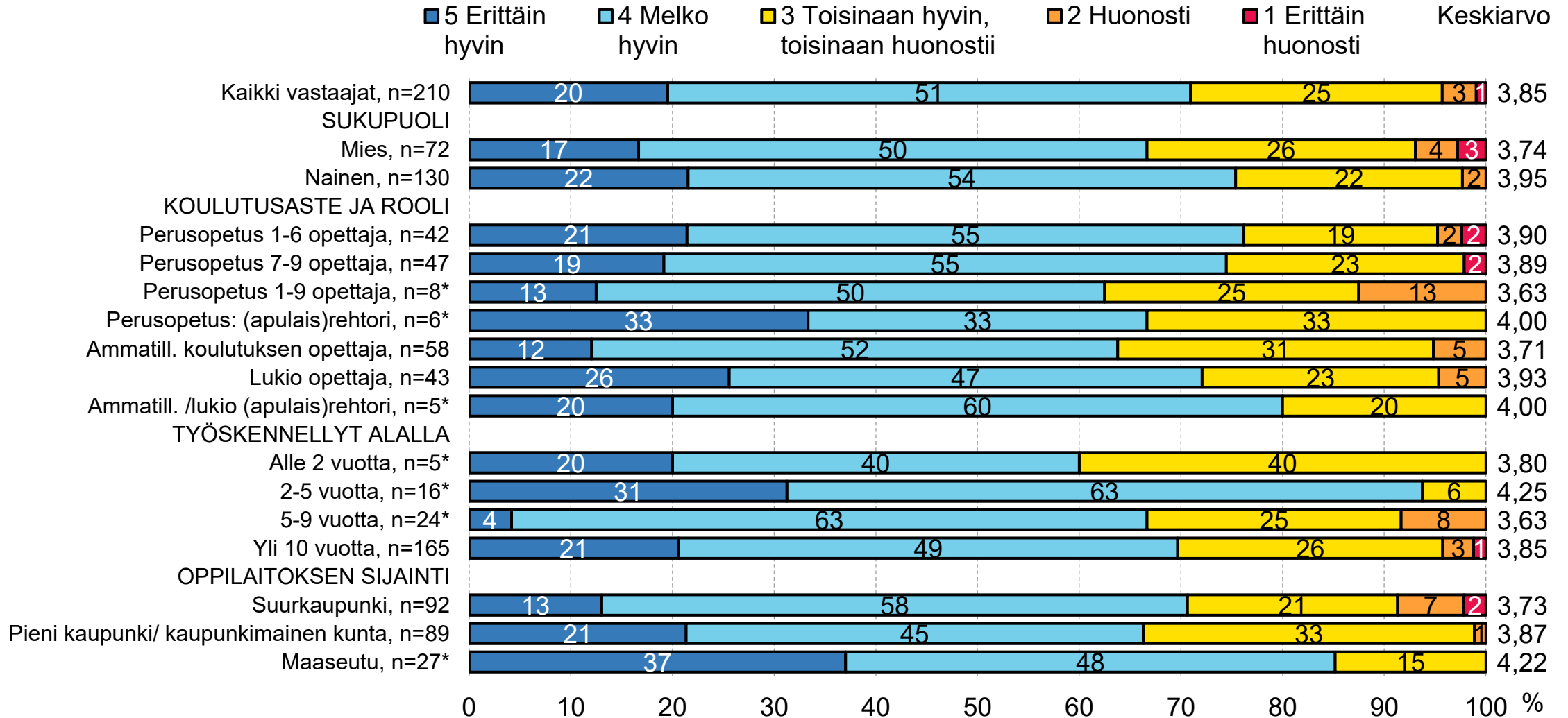

Kuinka tärkeänä pidät yksityisyyttä digitaalisissa palveluissa?

n=kaikki vastaajat

DIGITAALISET PALVELUT OPETUSTYÖSSÄ

71 % vastaajista koki koulun tai oppilaitoksen tarjoamien digitaalisten palvelujen tukevan opetustyötä.

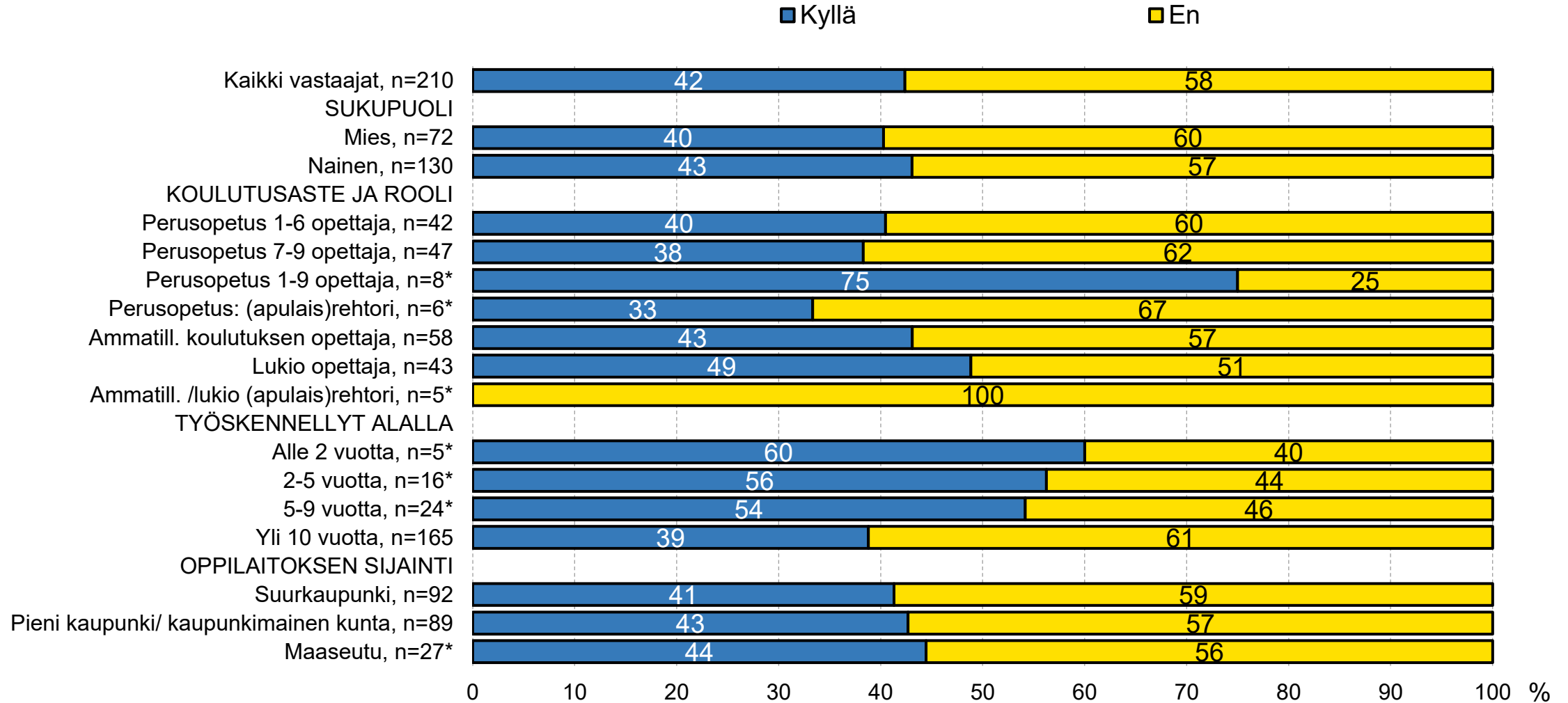
Koetko, että koulusi/oppilaitoksesi tarjoamat digitaaliset palvelut tukevat opetustyötäsi?

n=kaikki vastaajat

ULKOPUOLISET PALVELUT JA SOVELLUKSET

42 % vastaajista käyttää opetustyössä sellaisia digitaalisia palveluja, joita koulu ei tarjoa.

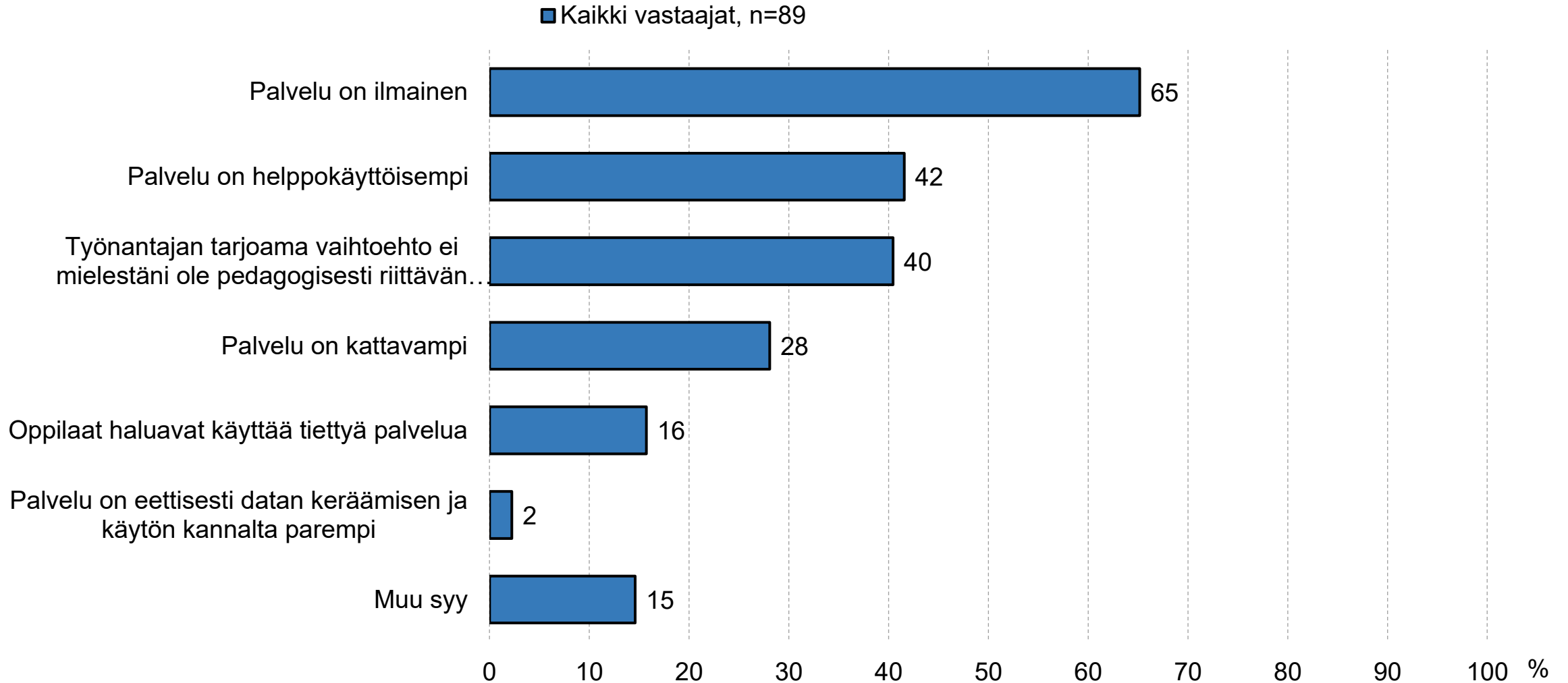

Käytätkö opetustyössäsi sellaisia palveluja ja sovelluksia, joita koulu ei tarjoa/joista ei ole neuvoteltu?

n=kaikki vastaajat

MIKSI ON TARVE MUIHIN PALVELUIHIN?

Pääsyyinä muiden kuin koulun tarjoamien digitaalisten palvelujen käytölle nähtiin ilmaisuus, helppokäyttöisyys ja parempi pedagoginen tuki.

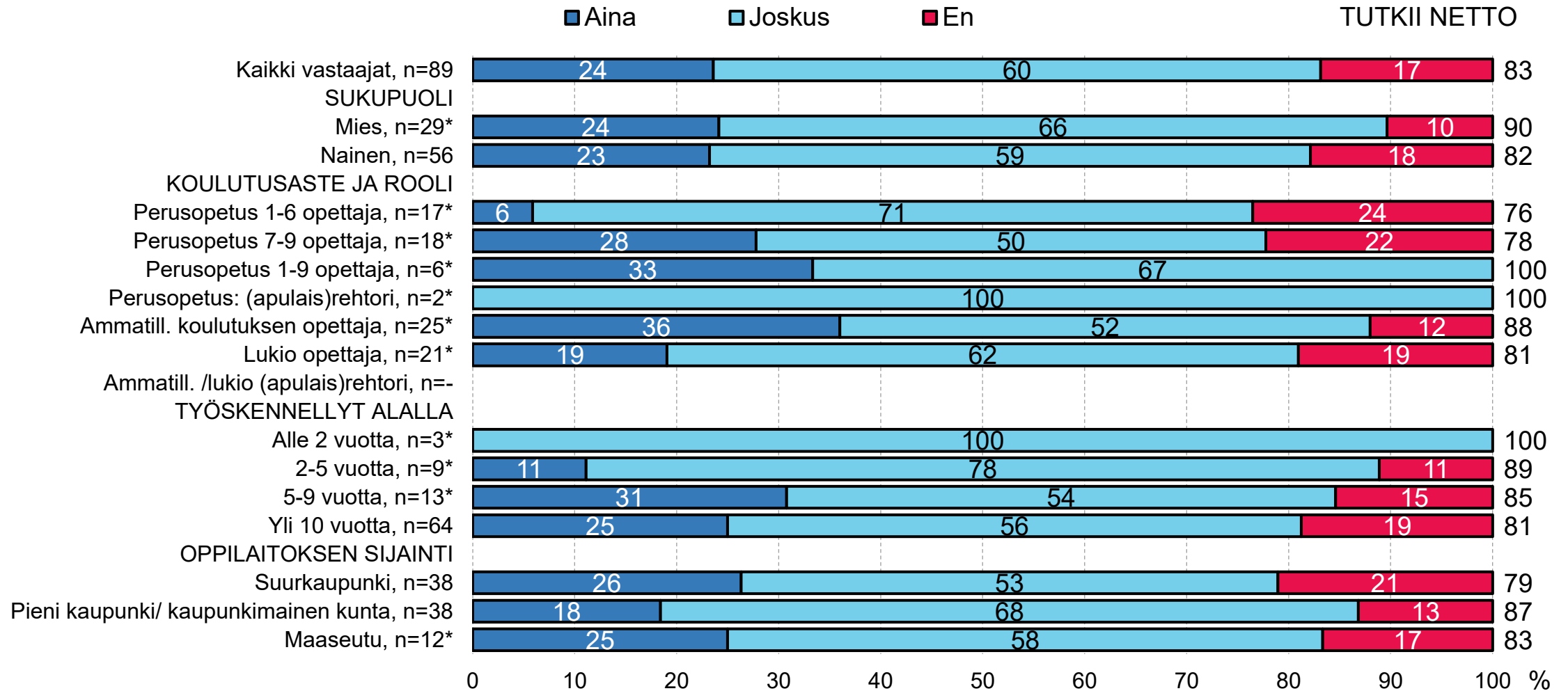

Miksi koet tarvetta valita muita palveluja?

n=käyttää palveluja/sovelluksia, joita koulu ei tarjoa

KÄYTTÖEHTOIHIN JA YKSITYISASETUKSIIN TUTUSTUMINEN

84 % vastaajista tutustuu digitaalisten palvelujen käyttöehtoihin ja tai yksityisasetuksiin ainakin joskus.

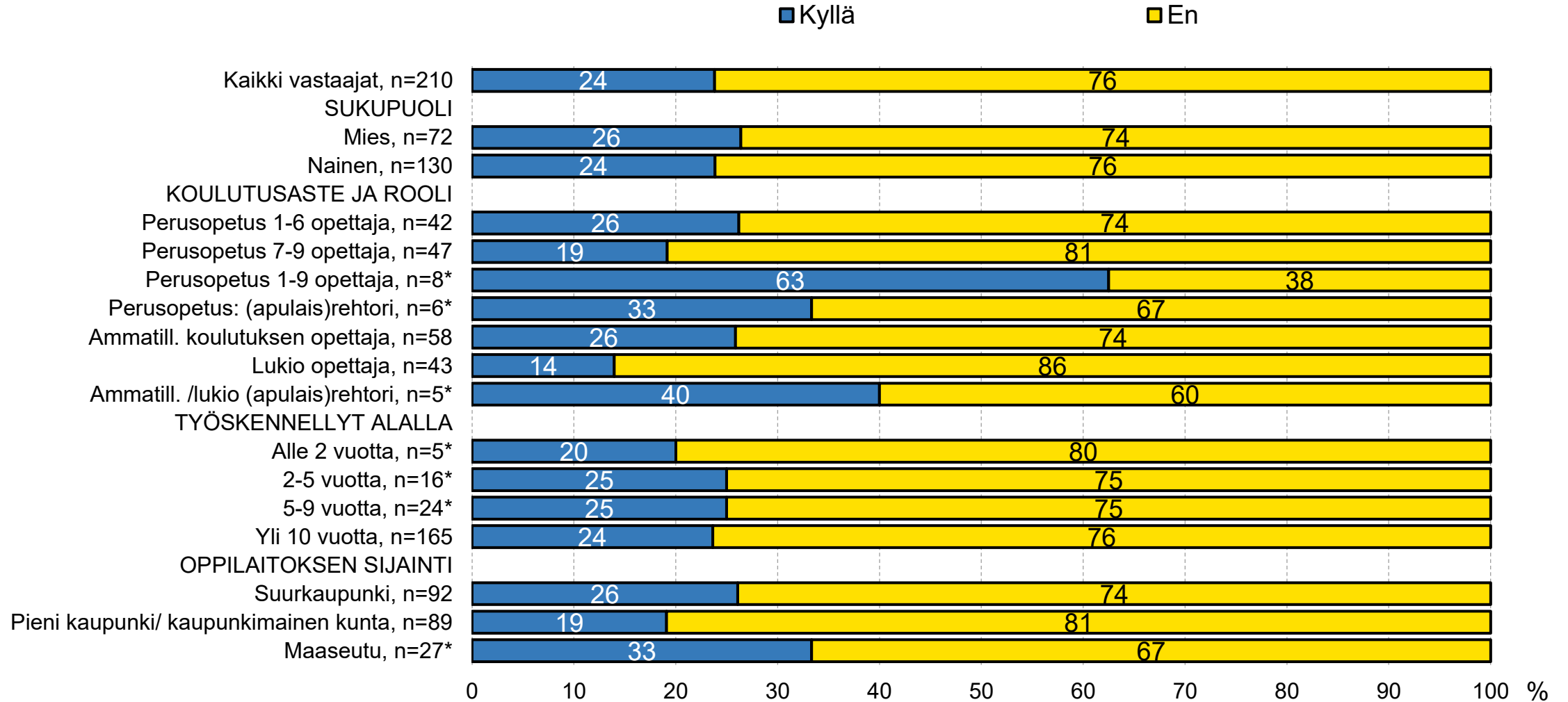

Tutkitko palvelun käyttöehdot ja yksityisasetukset?

n=kaikki vastaajat

YKSITYISASETUSSIIN TUTUSTUMINEN OPPIJOIDEN KANSSA

24 % opettajista on käynyt digitaalisten palvelujen yksityisyysasetuksia läpi oppijoiden kanssa.

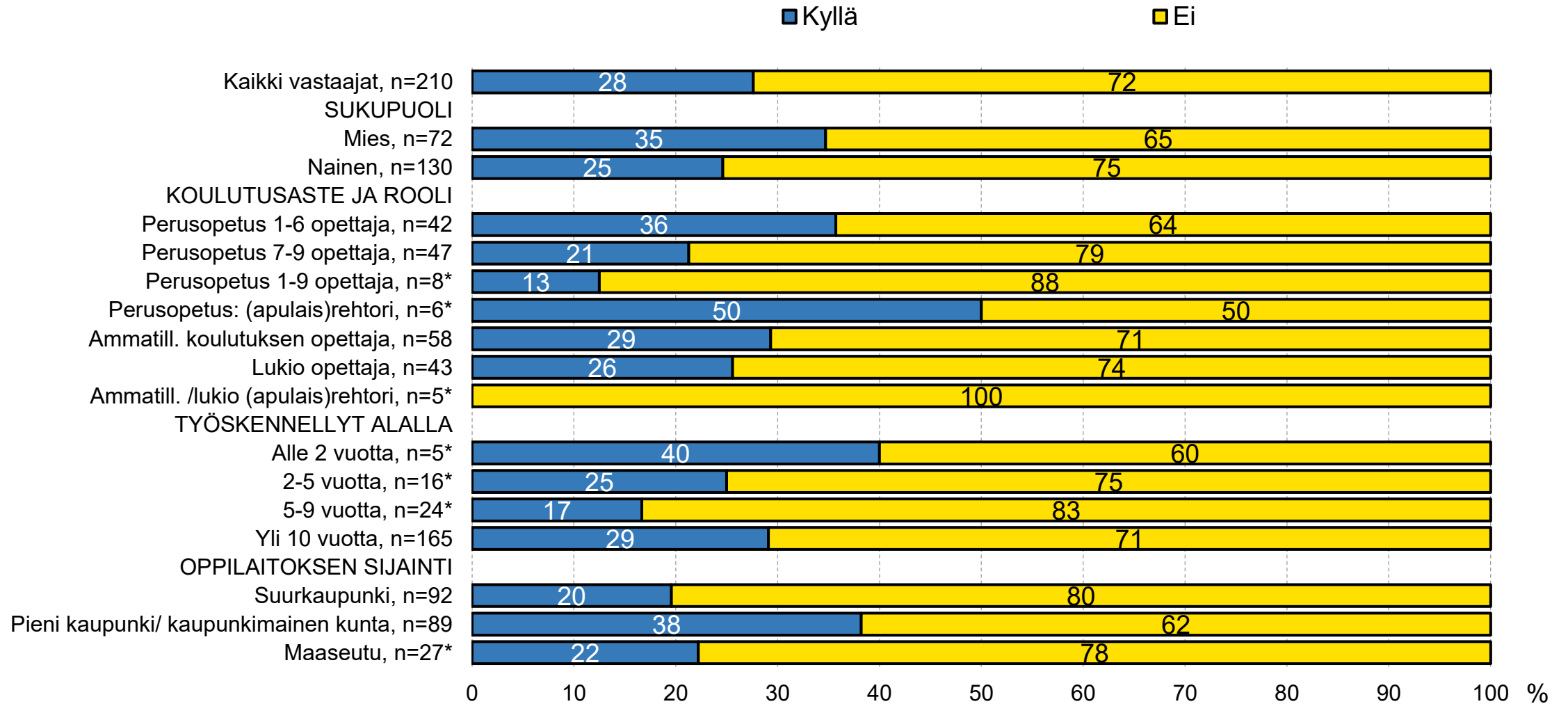

Oletko tutkinut oppijoiden kanssa yhdessä digitaalisten palvelujen yksityisyysasetuksia?

n=kaikki vastaajat

KOULUTUKSEN SISÄLTÖ JA TAVOITTEET 1/2

Vain 28 % vastaajista koki, että koulutuksen sisällöt ja tavoitteet tukevat perustietojen oppimista datataloudesta.

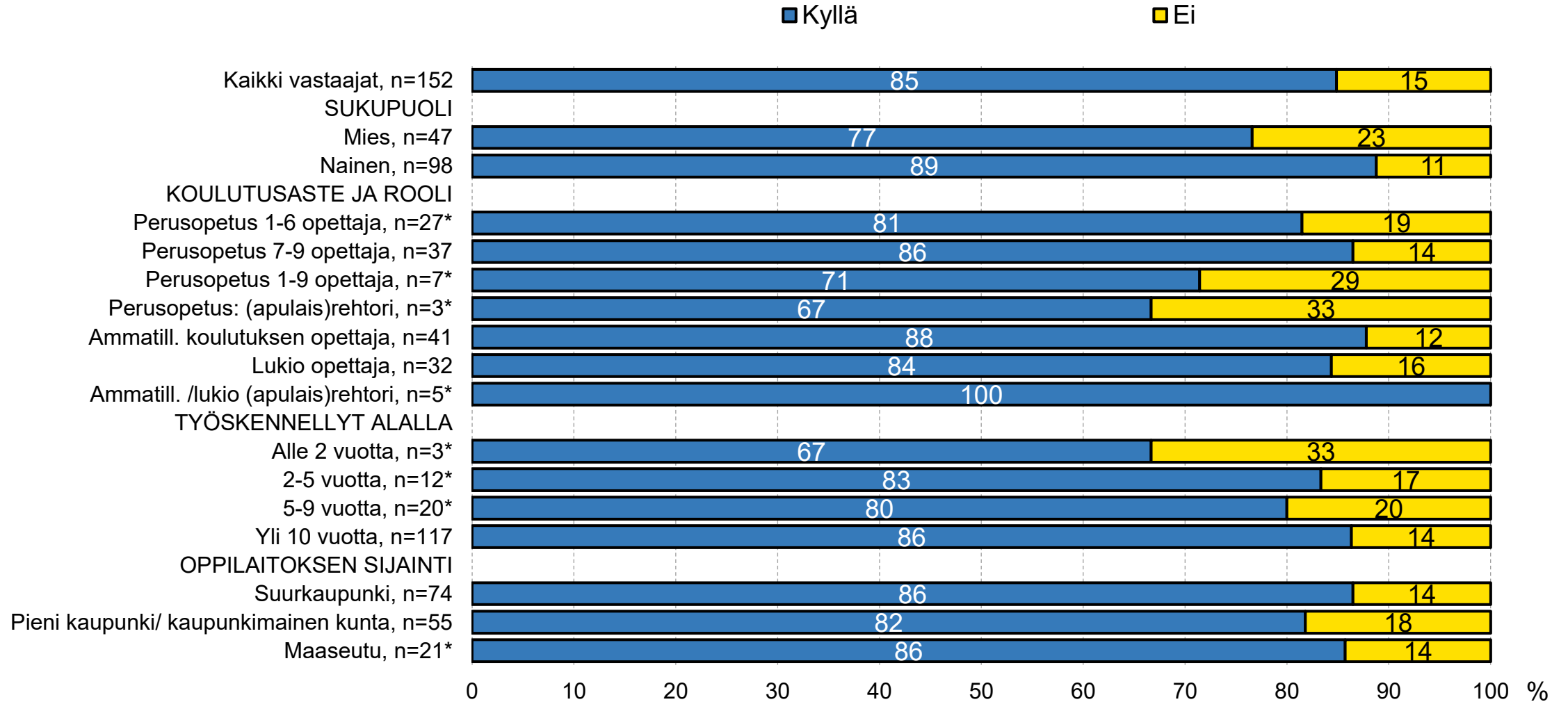

*Tukevatko koulutuksen sisällöt ja tavoitteet perustietojen oppimista datataloudesta?
(esim. kyky ymmärtää yleistä tietosuoja-asetusta (GDPR) ja sen antamia oikeuksia)*

n=kaikki vastaajat

KOULUTUKSEN SISÄLTÖ JA TAVOITTEET 2/2

85 % vastaajista koki, että koulutuksen sisältöjen ja tavoitteiden tulisi tukea datatalouden opetusta.

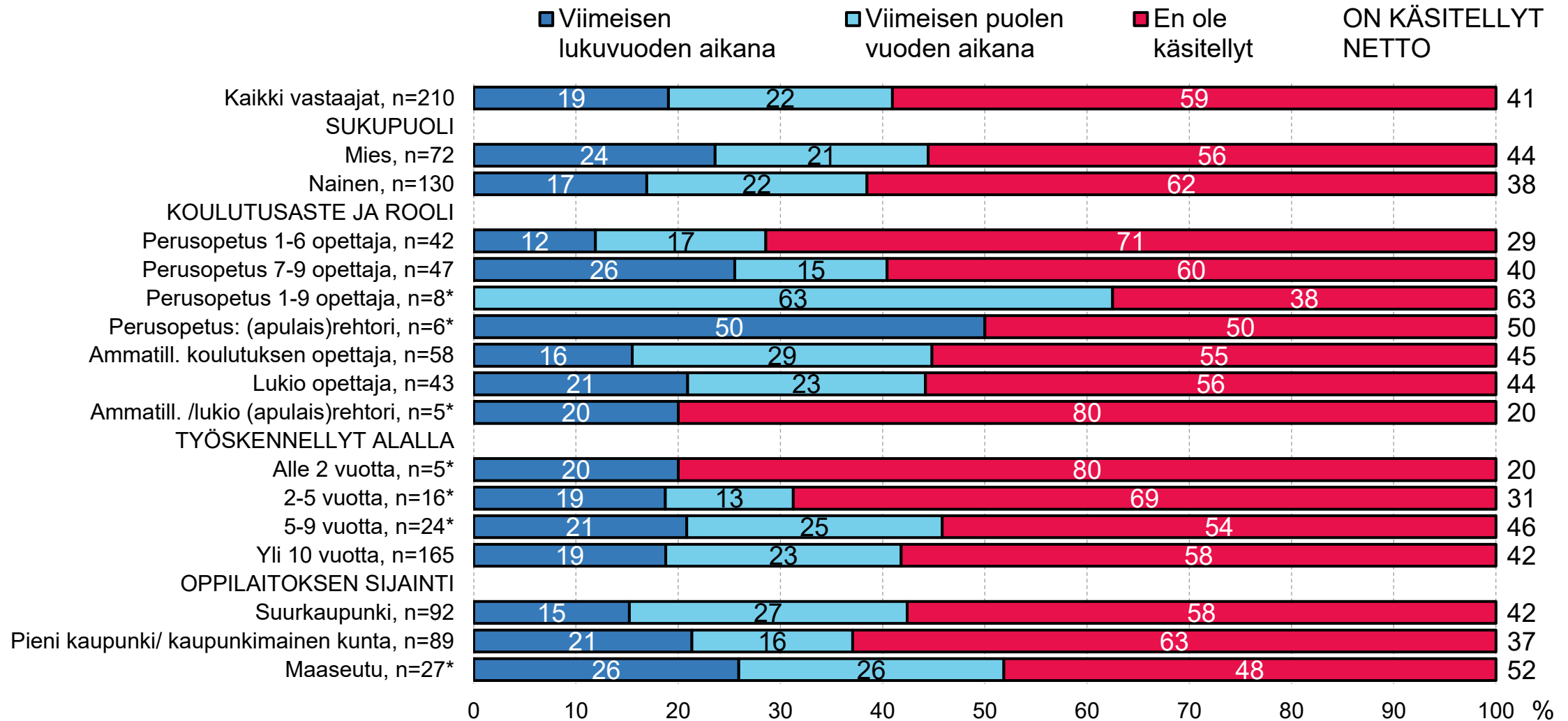

Pitäisikö koulutuksen sisältöjen ja tavoitteiden tukea datatalouden opetusta?

n=vastanneet

DATALOUS OPETUKSESSA

41 % vastaajista on käsitellyt datatalouden kysymyksiä oppijoiden kanssa viimeisen lukuvuoden tai viimeisen puolen vuoden aikana.

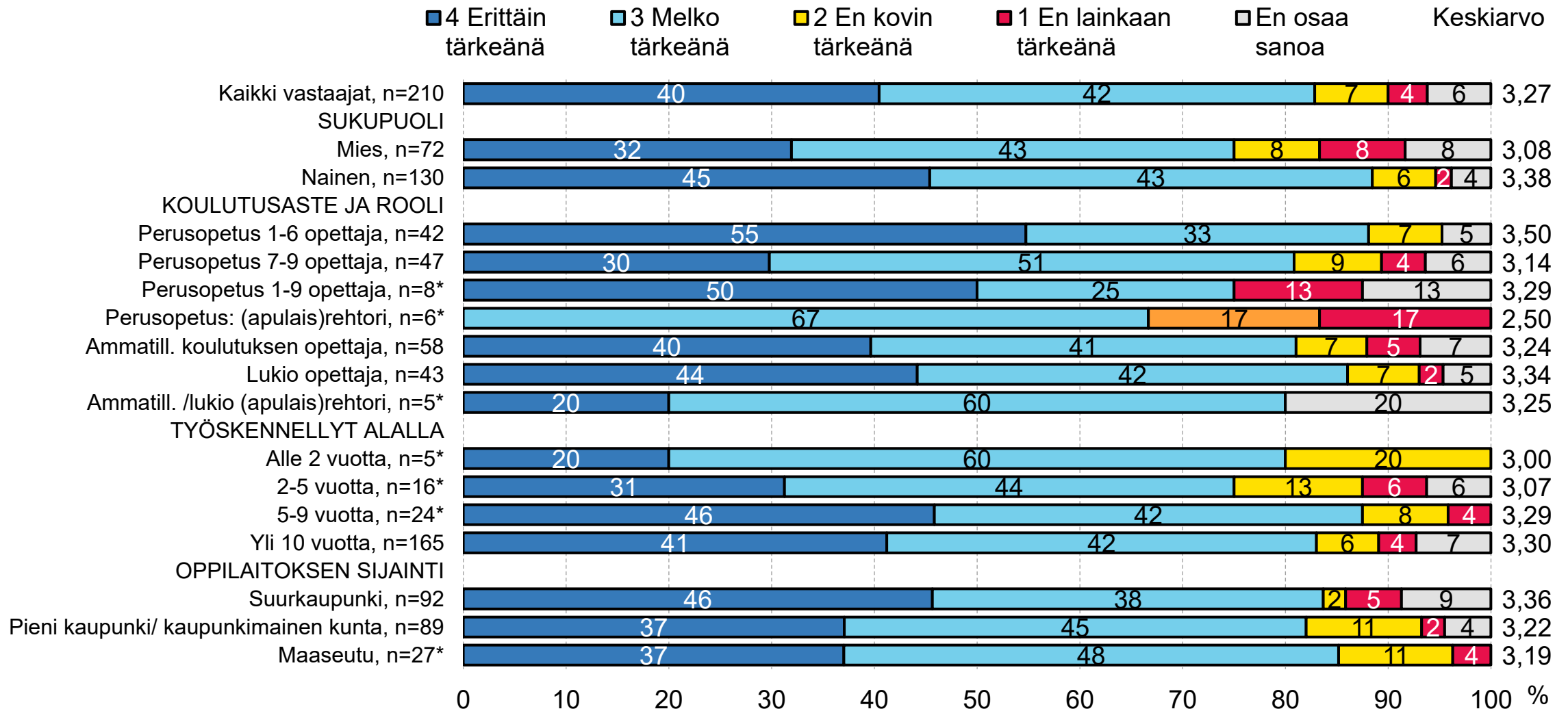

Oletko käsitellyt oppijoiden kanssa datatalouden kysymyksiä?

n=kaikki vastaajat

REILUN DATAN MERKKI

82 % vastaajista piti erittäin tai melko tärkeänä ns. reilun datan merkkiä opetustyössä käytettävien digitaalisten palvelujen osalta.

Kulutushyödykkeillä on reilun kaupan merkki. Kuinka tärkeänä pidät sitä, että opetustyössä käytettävillä sovelluksilla/palveluilla, jotka käyttävät dataa reilulla tavalla, olisi vastaava merkki?

n=kaikki vastaajat